

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

ПЛАТНИ ПРИТУРКИ: „Духовна култура“, списание за религия, изкуство и наука, и „Книжици за деца“.

АБСОЛЮТНО ПЛАТНО ИЗДАНИЕ: 1) За учители и ученици на два пѣти (абсолютно платено) останали абоненти лица и пр.): за година 120 лева (платим веднѣж); за 6 месеца 70 лева (платим веднѣж); за 3 месеца 40 лева (сжшо); II. За чужди страници: 3 лева годишен и въ предплата); 3 лева годишен, а за Америка 2 долара). Абонаментът се отнася до „Църковенъ Вестникъ“ и притурките, да се

адресира до Редакцията (Синодална Палата); непомѣстени рѣкописи за седмичното издание не се повръщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Администрацията. Обявления, само предплатени, се печататъ на последните страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалните обявления на църковните учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агентитѣ; последните получаватъ 300,0 отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Предъ деня на книгата! — Хр. Кодовъ.
2. Апостолство на добрата книга. — Прот. Хр. Димитровъ.
3. Нашата днешна църковна книга и нейното разпространение. — Прот. Ив. Гошевъ.
4. Печатниятъ антирелигиозенъ фронтъ у насъ: 104 срещу 28. — Д. Пеневъ.
5. Четиринадесетъ дни изъ Пирина, Родопитѣ и Бѣласица. — Б. п. Стоименовъ.
6. Художественъ отдѣлъ: Хилендаръ: въ килията на отецъ Паисий. — И. Стубель.
7. Сказки и събрания.
8. Културни прояви.
9. Бележки и отзиви.
10. Книги.
11. Изъ печата.
12. Официаленъ отдѣлъ.
13. Седмиченъ прегледъ на събитията.
14. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
15. Обявления.

Предъ деня на книгата!

Създаде се у насъ отъ нѣколко години насамъ една добра традиция: да празнуваме нарочитъ денъ на книгага. Основниятъ смисълъ на тоя празникъ е да се създадатъ широки и благоприятни условия за разпространението на българската книга.

Не е излишенъ тоя празникъ. Защото съ мжка трѣбва да признаемъ, че у насъ все още нѣма културна почва за пласиране на добрата книга. Срѣдъ население отъ шестъ милиона съ сравнително високъ процентъ грамотностъ една добра книга (не говоря за будкаджийската книжнина) се прѣска едва въ хилядо екземпляра! Причинитѣ?

Да — именно причинитѣ. Ако влагаме въ тоя празникъ разумъ и мисль, не бива да се ограничаваме съ формално само празнуване, а трѣбва дълбоко да потърсимъ и отстранимъ причинитѣ за равнодушието къмъ книгага.

А тѣ сж много. Едни отъ тѣхъ ни носи времето: общата културна депресия на следвоенното време, прогресивното механизирание на живота, киното, стопанскитѣ притеснения и пр. Тѣхъ не можемъ премахна тѣй лесно. Но има причини, които можемъ и трѣбва да отстранимъ. *Трѣбва* — ако и: каме съзнателно и искрено да подчертаемъ тоя день.

Да почнемъ отъ авторитѣ, отъ писателитѣ. Работятъ ли тѣ достойно за разпространението на книгага? Струва ми се, слабо. Защото най-напредъ между тѣхъ не се създава, не се обработва, не се развива чувство на уважение и на достойно отнасяне къмъ книжнината, къмъ книгага и къмъ нейния творецъ. Взаимни отричания и ежби. „Наши“ и „противници“. Литературно клюкарство, а не достойна литературна преценка и критика. Крѣжжочи и групички партийни и партизански, а не идейни. „Пролетарски“ поети и „буржоазни“ писатели. Кокетиране на лѣво и на дѣсно. Липса на чувство за художествена и идейна приемственостъ. Старото отрича младото, младото не признава старото. И на всичко това отгоре единъ „писателски съюзъ“, който благодатно тори и полива тия миризливи български цвѣта. Кажете — може ли тая писателска действителностъ да създава въ нашето общество култъ и органическа обичъ къмъ книгага?

Издатели и книжари. Мнозина отъ тѣхъ не съзнаватъ или забравятъ, че тѣхната работа не е само търговско, а преди всичко културно дѣло. Нѣматъ културни връзки, нѣматъ културни традиции, нѣматъ културни амбиции. Мисля, че нѣкои наши книгопродавци и календарджии отъ преди 50—60 години могатъ да дадатъ добри съвети на мнозина съвременни книжари...

И Министерството на народната просвѣта като върховенъ просвѣтенъ институтъ ще трѣбва предъ деня на книгага да помисли да даде правилна насока на своята дейностъ. Не бива да се работи случайно, а системно и планомерно. Откупуването на тая или на оная книга, облагодетелствуването на тоя или оная писател, който случайно има роднина партизанинъ — това не е системна и планомерна работа. Това е въ най-добрия случай създаване на частични, изкуствени, външни условия за разпространение на нѣкоя отдѣлна книга. А не това е нужно: нужна е естествена културна почва срѣдъ

българския народъ за пласиране на добрата българска книга.

Въ това направление трѣбва да работи всѣки, който съзнателно и разумно празнува деня на книгата — а най-много ония, които сж учредили тоя день.

Хр. Кодовъ.

Апостолство на добрата книга

На 19 т. м. ще се празнува т. н. „Денъ на книгата“. По този случай вестниците отдавна съобщаватъ условията за участие въ конкурса и специалната награда за най-добре технически издадената книга въ България презъ изтеклата (отъ ноемврий 1932 до ноемврий 1933) година. Въ сжщото време и други институти, отдавна и всѣка година, редовно обявяватъ конкурси и даватъ премии за най-добрата, по своето научно, художествено или друго съдържание, книга. Всичко това показва, какво голѣмо значение и колко голѣмо внимание се отдава въ днешно време на книгата.

И това е напълно естествено и справедливо! Защото наистина днесъ книгата не е вече „петата велика сила“, както нѣкога я нарекълъ Наполеонъ, но тя е първата и най-голяма свѣтловна сила. Подъ форма на истинска книга, брошура, вестникъ и дори хвърчащъ листъ, а по съдържание — като религиозно, научно, политическо и художествено четиво, днесъ, поради бързитѣ и развити съобщения и технически усъвършенствования, книгата упражнява постоянно, най-широко и най-силно влияние върху личния и общественъ, народенъ и международенъ животъ. Тя е, която ни въвежда въ духовно-културното наследство на миналитѣ вѣкове, на нашия и чужди народи. Тя е, която ни запознава съ духовната и материална култура на днешното време и която ревниво пази въ своятѣ страници основни положения и скжпи залози, идеи и вдъхновения за бждещи възможности и постижения. Затова книгата днесъ е толкова таченъ, любимъ и търсенъ учител и съветникъ, помощникъ и приятелъ отъ учени и прости, отъ малки и голѣми. Затова тя се пази, като най-скжпо съкровище, въ частни и обществени библиотеки и се издава и преиздава въ хиляди и милиони екземпляри. Затова книгата днесъ виждаме навсѣкжде: не само въ кабинета на учения, — а — и въ стаята на домовия вратаръ; не само въ чантата на ученика и студента, а — и въ джеба на работника; не само на колѣнетѣ на детето и на ученичката, а — и подъ възглавницата на свѣтската жена; не само върху леглото на болния, а — и въ ржцетѣ на пжтника въ трамвая, влака и т. н. И на всички тѣзи и на много други хора книгата дава познания и идеи, поука и съвети, — буди пориви и възторзи, смекчава тжга и облекчава болки, — подтиква къмъ низки или благородни постжпки, къмъ престжпления или велики подвизи и дѣла.

Така книгата днесъ е велика духовна сила и незаменимо средство за въздействие върху душитѣ. Но това въздействие може да бжде добро или зло. То може да подкрепя и засилва духа, както добрата храна може да даде сили на отслабналото тѣло. Ако, обаче, духовната храна чрезъ книгата не е здравословна, ако тя не съдържва хранителни вещества или ако тя е отровна, то животътъ на душата не може да се продължава, постепенно отслабва и най-последъ съсемъ угасва. По такъв начинъ книгата може да извика и да създаде, може да очисти и да облагороди духовния животъ, но тя може да го отслаби и похаби, може да го отрови и унищожи. У колко младежи лошата книга открадва християнската вѣра

и нравственостъ, поражда напразни съмнения, възбужда чувствеността, отслабва волята и я подчинява на порока! А колко девойки тя погубва, като ги учи да не слушатъ Бога и родителитѣ си и като имъ отнема чистотата и невинността? И тази опасностъ отъ лошата книга става още по-ясна, като се има предъ видъ, че тя се прѣска между народа въ хиляди и милиони екземпляри, че тя се облича често въ красива и привлѣкателна форма и че така тя се промъква въ детски, ученически и народни библиотеки. Споредъ една статистика, само въ Германия лошата книга се издавала отъ 52 нѣмски издателства, продавала се отъ 8000 книжари и се разпространявала отъ 30,000 колпортьори, които само отъ това се издържали. Не напразно, въ една прочута западно-европейска библиотека, лошата книга е представена отъ единъ скулпторъ чрезъ забележителната група на една голѣма и дебела книга, върху която седи Сатаната и поучава. . . Сжщо такава, само безбройно много, книжни катедри на дявола сж всички лоши книги и брошури, безсрамно-иллюстровани списания и вестници, които и у насъ злокобно всѣки день се появяватъ, разпространяватъ се въ десетки и стотици хиляди екземпляри и похабяватъ и унищожаватъ вѣрата и съвестта, твърдостта и чистотата на народната душа.

Затова пъкъ толкова по-важна и необходима е добрата книга. Поради всичко това нейното значение е още по-голямо. Нейната роля е днесъ роля на апостолство. Тази смисълъ ясно подчертаватъ и думитѣ на западния църковникъ епископъ Фонъ Кетелеръ, че „ако св. апостолъ Павелъ би дошълъ днесъ въ свѣта, то той не би излъзълъ като проповѣдникъ, а — като писателъ на книги и вестници“. Съ други думи: ако св. апостолъ Павелъ живѣеше днесъ, той, по свойствения му убедителенъ начинъ, би ни посочилъ значението на добрата книга за християнската вѣра и нравственостъ и, въ духа на неговата любовъ къмъ Исуса Христа, би ни далъ съвети, какъ най-добре да използваме апостолството на добрата книга въ съвременния свѣтъ. И наистина, има ли днесъ проповѣдникъ, който би ималъ толкова много слушатели, колкото сж, напр., християнитѣ, които четатъ лоши книги и вестници? Повечето дори въ недѣленъ день не отиватъ въ църква и не слушатъ християнска проповѣдъ, но затова получаватъ своя урокъ по вѣрочучение и нравочучение отъ печатната проповѣдъ на нѣкоя безбожническа книга и брошура или отъ нѣкоя безсрамно-иллюстровани списания и вестници. А колко по-страшна и погубна става тази безбожна и безнравствена проповѣдъ, която много хиляди християни не само единъ день въ седмицата, а всѣки день почти слушатъ отъ книжната катедра на Сатаната въ тѣзи лоши книги и вестници! Отгукъ не е ли ясно значението на добрата проповѣдъ, която, ако малцина днесъ идватъ да я чуятъ, хиляди могатъ да я прочетатъ?

Но апостолството на добрата книга има и положителенъ характеръ. Независимо отъ противодействието и самоотбраната, които не може да изостави, то действува и трѣбва да действува за Божия слава и за спасение на човѣшкитѣ души. Това то постига, като, отъ една страна, прави добрата книга вѣренъ приятелъ на душата и помощникъ на човѣка въ неговата жизнена борба, а, отъ друга — като създава добритѣ списания и вестници — пазители и носители, изразители и предаватели на религиозни и нравствени истини, на християнския мирогледъ и на църковнитѣ наредби. Ето защо, преди всичко, особено у насъ, добрата книга трѣбва да се създаде и развие, трѣбва да се подкрепи и разпространи. Затова всички ние лично трѣбва да си служимъ само съ добри книги, само тѣхъ трѣбва да препорѣчваме на дру-

гитъ и съ удоволствие да ги разпространяваме. За тази цел трѣбва да създадемъ и подкрепимъ съ участието си необходимитѣ организации. Колкото се отнася до добритѣ, по възможностъ, християнски и православни списания и вестници, то трѣбва да се задѣлимъ само тѣхъ да изписваме и четемъ. Освенъ това, всички православни дружества, заведения и частни предприятия трѣбва и въ тѣхъ да даватъ своитѣ обявления, а всички ние съ лична работа и материална подкрепа трѣбва усърдно да ги разпространяваме. По такъвъ начинъ добрата книга, хвърляща свѣтлина върху актуелнитѣ въпроси на религиозния и църковенъ животъ въ днешно време, трѣбва да проникне навсѣкжде: въ семейството и въ училището, въ града и въ селото, въ кабинета на учения и въ работилницата, въ всички библиотеки, читални, казарми, затвори, желѣзопътни станции и др. Грѣхъ предъ Бога и истината и страшно престѣпление предъ народа е да се държатъ само въ складовѣ издадени и откупени книги за милиони лева, а въ това време народътъ и интелигенцията да умиратъ просто отъ духовенъ гладъ и въ гибелно религиозно невежество! Или ние трѣбва още да стоимъ съ скръстени ръце предъ демоничната роля на лошата книга, вмѣсто часъ по-скоро да организираме отъ самитѣ върхове до най-малката енория, издаването и разпространението на апологетическа литература, на научна и популярна, богословска и религиозна книжнина, на много повече християнски и православни брошури и списания, църковни всѣкидневници или поне всѣкинедѣлници, епархийски и енорийски вестници, отдѣлни хвърчащи листове и др.?!. На първо време крайно необходимо е вече да се организиратъ домашнитѣ кооператансъ (продаване на книги по домоветѣ), църковни библиотеки, читални, кръжоци за четене, книжарници, продаване религиозни книги при вратитѣ на църквитѣ, манастиритѣ, съборитѣ, чрезъ енорийски комисии и опитни дейци. Така: Библията (въ българския преводъ на Св. Синодъ), житията на светиитѣ, книги върху историята на Църквата и много добри книги, брошури, списания и вестници ще могатъ да проникнатъ въ повече семейства и въ много повече ръце. По този начинъ това извънредно важно апостолство на добрата книга ще може да се развърне като мощно духовно сръдство и у насъ, и сигурно ще бжде отъ грамадна полза за дѣлото на Църквата, за целитѣ и зачатитѣ на душепастирството и, частно, за всички души, застрашени и търсещи истинския пътъ въ живота.

Прот. Хр. Димитровъ.

Нашата днешна църковна книга и нейното разпространение.

Книгопечатането е могща културна сила. Днесъ вестниците движатъ умовѣтѣ и сърдцата на широкитѣ маси; тежкитѣ научни и т. н. научно-популярни книги по-малко ставатъ достояние на широкитѣ народни маси и затуй тѣхното влияние е сравнително по-ограничено и по-бавно. Това трѣбва да не се забравя при разглеждане въпроса за разпространяването на църковната книга, защото църковната ни книга днесъ е предимно отъ по-тежкъ видъ — научни изследвания, периодични, научно-популярни и църковно-обществени издания. Ако изключимъ изданията, предназначени само за духовнитѣ училища, за духовнитѣ лица, или за църковнитѣ служители (напр., учебници за духовнитѣ ученици, проповѣднически сборници, в. „Църковенъ служител“ и др. п.), оставатъ редица списания, седмични или месечни листове, седмични вестници и разни научно-популяр-

ни издания на Св. Синодъ и на Богословския факултетъ, които би могло (отчасти или изцѣло) да се прѣснатъ между народа.

Нашата църква не бездѣйствува. Църковно-богословска литература имаме доста¹⁾. Но веднага трѣбва да добавимъ, че тази литература, дори да бѣше най-добре разпространена срѣдъ народа, количествено е по-слаба отъ безбожническата литература въ България. Другъ единъ важенъ недостатѣкъ е, че нашата църковна литература (имаме на умъ нашата периодична социално-обществена книга) е още неорганизирана. И другъ пътъ сме изтъквали, че е вече време да се обединятъ усилията, сръдствата и инициативитѣ на църковнитѣ редакции и писатели съ целъ да се изгради единъ общъ планъ за работа. Печатътъ тѣкмо затова е сила, защото дава възможностъ да се действува масово. Щомъ е така, не постѣпваме ли ние погрѣшно като се задоволяваме съ доста мѣстни издания, които се повтарятъ и по задачи, и по качество на работата, и по програма?

Харчатъ се безспорно повече сили и сръдства, отколкото биха се харчили при една по-стегната организация на нашитѣ църковни издания. Не би ли било по-добре да имаме (вмѣсто досегашнитѣ) едно общо-българско църковно списание за деца, друго за гимназисти, трето семейно-домакинско, четвърто за войници и трудоващи, пето работническо, шесто литературно-обществено за интелигентни читатели, седмо — едно прекрасно списание за изкуство и религия (та нали Църквата съ своитѣ храмове и пѣнне отъ вѣкове и въ всички народи е носителка на свѣжи струи на влияние и въ строителното, и въ образитѣ изкуства и въ музиката), осмо — списание за църковна проповѣдъ, девето — списание за научно-религиозна философска мисълъ и т. н.

Постигането на този планъ не е трудно. Днесъ, когато безбожието организирано атакува, трѣбва и противударътъ да се организира. Ако всѣка отъ митрополитѣ отдѣли известна сума за периодични църковни издания, би могло после да се организира въ Св. Синодъ или другаде (въ събрание на митрополитски делегати) издаването поне на най-важитѣ отъ належаитѣ списания. Работата ще се улесни бързо, ако въ общата работа бждатъ въведени и досегашнитѣ редакции на църковни издания (синодални, епархийски, съюзни, частни).

Локалниятъ патриотизъмъ трѣбва вече да изчезне, понеже вражеската колона атакува цѣлия църковенъ фронтъ, а въ време на война не бива да се допускатъ самостоятелни акции. Нашата мисълъ не е, че трѣбва да се тури край на всѣка частна инициатива, а че трѣбва да се организира, да се обедини църковното книгоиздателство. Тогава, при пестене на силитѣ, при наличностъ на най-различни боеви издания, ще може да се организира и разпространението на църковната книга по-лесно. Ученическитѣ списания ще може да се прѣскачатъ чрезъ ученическитѣ християнски дружества, чрезъ Министерството на нар. просвѣщение и органитъ му; домакинско-семейното — чрезъ християнскитѣ братства; войнишко-трудовакото чрезъ Военното министерство и т. н. А що се отнася до списанията за изкуство, религия и философия, тѣхното разпространение, при съдействието на всички държавни фактори, ще се постави на ония начала, на които сж поставени и свѣтскитѣ наши подобни списания. Хубавото списание само ще си пробие пътъ и това сигурно ще се постигне отъ

¹⁾ Вижъ статията на Д. Пеневъ.

църковнитѣ списания, защото напоследъкъ вече интеллигентнитѣ четци чувствуватъ и духовенъ гладъ, особено по религиозни въпроси. Пъкъ, най-после, трѣбва и постоянство и търпение въ тая работа: ако на народа не се даде здрава духовна храна, България е осждена на едно нерадостно бъдеще.

„Денътъ на книгата“ не бива да допринася само на нецърковната книга полза. Църковната книга е важна не по-малко отъ нецърковната. Дано ѝ време се обсъдятъ въпроситѣ за организиране на нашитѣ периодични издания и тѣхното разпространение, та въ днешнитѣ тъмни и пълни съ тревога и духовенъ гладъ дни да се не оставятъ голѣми групи български граждани безъ църковна книга. Иначе, вървимъ ли по досегашния пътъ — обсегътъ на църковната книга ще е тѣсенъ, четцитѣ малко и купища църковни книги ще пълнятъ църковнитѣ изби и рафтоге, невидѣли бѣлъ день, не стигнали до око̀та на читателя.

Прот. Ив. Гошевъ.

Печатниятъ антирелигиозенъ фронтъ у насъ: 104 срещу 28.

Книгата е сила. Тя прониква до най-потаенитѣ кѣтчета на земята, раздипля тайнитѣ и на най-скритата душа и внася всжде семето на доброто, свѣтло-човѣшкото и пъкъ влива отровата на порока и разрушението. Затова всички се стремятъ да иматъ печата — тази трайна съкровищница на словото. Оттамъ и у насъ това страстно надпреварване въ издаването на вестници и книги. Нашата малка, бедна страна, има свонѣтѣ *стотици списания* и около *хиляда вестници*. Срѣдъ всички тѣхъ особено енергични и упорити въ отстояването своето сж болшевишкитѣ издания. Тѣхната многобройност, съдържанието имъ, и все по-голѣмия имъ разрастъ, поразяватъ. А все още има наивници да твърдятъ на лѣво и на дѣсно за отливане болшевишката опасност. Това е пакостна измама; тя може да приспи и останалитѣ будни съзнания и да хвърли страната въ ноктитѣ на червения хищникъ. Ето защо — гласоветѣ, които се разнесоха тукъ таме за грозящата ни опасност, трѣбва да се слѣятъ и да се превърнатъ въ несмълкаемъ сигналъ за отстояване светинитѣ на народа ни. Трѣбва да се разбере, че само комуниститѣ, за да прикриятъ силата си, твърдятъ, че изданията имъ били малко и малки (вижъ в. „Щигъ“). Ето колко и какви комунистически списания има въ България: Майски листъ, Неша мисль (спис.), Наковалня (спис.), Земледѣлски работникъ, Транспортенъ работникъ, Младежка дума, Младъ работникъ, Трудовъ спортъ, Работническо селско знаме, Международенъ езикъ, Студентска трибуна, Младежка трибуна, Строителенъ работникъ, Рудни гори, Звезда (спис.), Първомайско знаме, Освобождение, Пролетарски свободомислящъ, Работническо дѣло, Война на империалистичната война, Младъ работникъ (II), Свободомислящъ, Младежка искра, Ехо (победно), Ехо (следизборно), Ехо (ново), Безбожникъ, Антивоенно знаме, Работничка (ред. Н. Колева), Работничка (ред. Ж. Арусти), Листъ противъ войната, Учителска борба, Земледѣлско възраждане, Работническа помощъ, Учителска борба (II), Пролетъ, Селски вестникъ, Кожарско-обущаръ, Амнистия, Бюлетинъ на независимитѣ работнически синдикати, Подемъ, Ноисъ (спис.), Трезва трибуна, Бранъ, Детски гласъ, Balkan laboristo, Работнически вестникъ, Работническо-селска солидарностъ, Жупель (спис.), Бюлетинъ на работническата партия, Младежка борба, Работническо-селски изборенъ листъ,

Фаръ, Погледъ, Всичко 54, безъ да се смѣтатъ по-случайни издания и нѣкои носещи едно име съ разни редактори, както е напр. „Работническа помощъ“. Тѣ сж показани въ противоболшевишката изложба. Но има още 31 истински комунистически издания. Любезността на управлението на Народната библиотека ни даде възможностъ да се увѣримъ въ това. (Има още много издания, които сж съмнителни). Ето ги: Безработенъ, Народна борба (Севлиево), Трудова борба, Работнически литературенъ фронтъ, Свѣтъ, Щитъ, Бюлетинъ на масовия комитетъ за борба противъ войната (А. Карима), Бюлетинъ на секцията отъ международната лига противъ империализма, Бюлетинъ на независимитѣ работнически професионални съюзи, Работническо-селски бюлетинъ (Севлиево), Металоработникъ, Пернишки миньоръ, Продоволственъ работникъ, Строителенъ работникъ, Шивашки работникъ, Профсъюзенъ фаръ, Работническо-селски бюлетинъ (Троянъ), Ехо (Берковица), Рабселкоръ, Фронтъ на трудовоборческитѣ писатели въ България, Вестникъ на непризванитѣ, Селски комитетъ, Антифашистски фронтъ (на комитета за спасяване подсъдимитѣ въ Лайпцигъ), Учителска трибуна, Работническа трибуна, Европейски работнически фронтъ, БОНСФ, Вестникъ на мира, Викъ, Младежки новини, Международенъ рабселкоръ. Всичко 31. Следъ изброенитѣ 85 комунистически издания идва редъ на други не по-малко отъ 50, които сж прикрито комунистически. Не трѣбва, обаче, да забравяме, че съ това не се изчерпва антирелигиозниятъ фронтъ. Къмъ него сж се присъединили и социалъ-демократитѣ и анархо-комуниститѣ. Изброяваме и тѣхнитѣ издания, безъ претенция за изчерпателностъ. Народъ, Око, Социалистическа младежъ, Червена трибуна (спис.), Нашето село, Борба (с. Надежда), Съзнание, Учителска мисль, Желѣзничарска борба, Класова борба, Мисль, Европейски работникъ, Свѣтлина, (Казанлъкъ), Народенъ студентъ, Трудъ, Мисль и воля, Работникъ, Работническа мисль и пр.. Всичко 19+85=104.

Сто и четири издания троятъ живота, крещатъ, че религията е опиумъ за народитѣ, отживѣлица, непотрѣбна вещь, забава за бабитѣ. Отъ сукалчета (Детски гласъ!) до бѣловласи старци, отъ рудничарскитѣ галерии до учителскитѣ и професорски срѣди се носи все този зловещъ апелъ за борба съ религията. А какво правимъ въ това време ние, — църковницитѣ, за които религията е основа на живота, живець на всѣка дейностъ? Срещу 104 вражески издания стоятъ нашитѣ малко, малки и недружни издания на брой 15: Църковенъ вестникъ, Пастирско дѣло, Църковенъ служителъ, Народенъ стражъ, Братско слово, Народенъ пастиръ (с. Дебелцово), Християнка, Православенъ пастиръ, Християнска защита (Варна), Православна вѣра и народностъ (Ломъ), Пастирски зовъ, (Б Пеша), Селски свещеникъ (с. Дерманци), Оранъ, Просвѣта (Попово), Гърн. еп. вестн. Къмъ тѣхъ трѣбва да добавимъ: Зорница (протест.), Истина (катол.), Витлеемска звѣзда (окулт.), Християнски общественикъ (? ! ?), Християнски реформаторъ (прот.) Християнски свѣтъ (прот.), Евангелска трибуна (прот.), Религия (прот.), Утеха (прот.), Благовеститель (прот.), Благовеститель (кат.), Евангелистъ (прот.), Петдесетни вестн (прот.) и нѣколко още други. Всичко 13, това е всичко, т. е. срещу 104 вражески издания само 28 православни, иновѣрски и сектантски издания. Цѣлата останала преса е хладно-равнодушна къмъ въпроситѣ за религията. Необходимъ е фронтъ единенъ, решителенъ фронтъ за отстояване най-висшитѣ достижения на духа, за отстояване народната цѣлина, за отстояване и вѣплогяване заветитѣ на пазителката ни презъ вѣковетѣ — Църквата. Злото дѣе. Да не спимъ!

Д. Пеневъ.

Четиринадесет дни изъ Пирина, Родопитъ и Бѣласица.

Столицата спи подъ златната покривка на есенята. Бледиятъ ликъ на Витоша едва прозира презъ вуала на мъглитѣ. Пороенъ дъждъ шуми непрестанно. Меланхолията на есенята гнети душитъ. Какъ се ще на човѣка да наруши този съненъ покой на есенята, да върне веселия глъчъ на лѣтото, да литне изъ дебритъ на планината! Но тѣхнитѣ тежки порти бавно се затварятъ, челата имъ се покриватъ съ бѣли балдахини, тѣхниятъ ликъ е смръщенъ, гостоприемството имъ е изчезнало.

Да побързамъ, си рекохъ, докато не сж затворили своитѣ бисерни порти Пиринъ, Родопитъ и Бѣласица, да посетя поне по-голѣмитѣ градове и села, сгущени въ тѣхнитѣ скути, преди да е сковала зимата и последната тѣхна топла ласка.

*

Презъ една дъжделива утринна влакътъ ни отнесе къмъ свободната частъ на майка Македония. Горно-Джумайско, Разложко, Неврокопско и Петричко — пощаденитѣ земи на Македония отъ меча на завоевателя. Тѣ се радватъ на Божия даръ — свободата. Тѣ станаха убежище и на една голѣма частъ отъ македонската емиграция. Каква трогателна любовъ къмъ поробеното бащино огнище у тѣзи мили, добри и енергични хора! Иматъ възможностъ мнозина отъ тѣхъ да намѣрятъ повечко земя и хлѣбъ въ гостоприемна братска България, но предпочитатъ да сж тукъ, да бждатъ по-близу до границата, по-близу до бащинитѣ огнища и до свои близки, останали въ робство. И у всички гори надеждата, че пакъ ще се върнатъ въ своя Иерусалимъ, пакъ ще видятъ своитѣ близки. Вѣрватъ, че тѣзи страшни граници ще изчезнатъ нѣкога като нѣкакъвъ ужасенъ, случаченъ кошмаръ. Затова тѣ сж тукъ и затова отъ 138 мѣста на поробена Македония живѣятъ бѣжанци само въ граничния градъ Петричь! Не по-малко е тѣхното разнообразие и въ другия граниченъ градъ Неврокопъ. И тази вѣра за близкия край на македонското разсѣяние окриля душитъ и тя нѣкога ще премѣсти и тия позорни граници, тия телени мрежи и вълчи ями, защото на стихията на вѣрата не могатъ да устоятъ дори планини, а още по-малко нѣкакви си вълчи ями и телени мрежи върху планинитѣ.

Духътъ на св. Климента, духътъ на Самуила живѣе въ македонската диаспора и тя води титаническа борба за възвръщането въ родния Иерусалимъ.

Македония подъ българска власть се радва на една дисциплина и редъ, на които съ право би завидѣла Стара България. Онова, що прави най-силно впечатление тукъ, това е — липсата на партийни шабове и знамена — тия сигурни заслони на кариеризма и дребнавостта. Тукъ се развѣва само едно знаме — знамето на Македония. То е достатъчно високо, достатъчно голѣмо и достатъчно свѣтло, за да обедини всички високи, всички голѣми и всички свѣтли стремежи на своитѣ синове.

*

До гр. Дупница пътуването е удобно, понеже линията е широка, по-сигурна. Но отъ тукъ започва истинското мжчение за пътника. Нѣкаква малка, невзрачна машинка, силеща се да ви убеди въ своята важностъ и значителностъ, съ прикачени къмъ нея микроскопични вагончета — сякашъ детски играчки — ви повлича въ безобразно кладушкане на долу. На васъ ви е и ядно и смѣшно, че пътувате съ това подобие на желѣзница, вмѣсто да сте се настанили въ бързитѣ и удобни коли на Постоянната комисиия или агенция „Югъ“, които отлично обслужватъ този почти лишень отъ т. п. съобщения край, но спасение нѣма, билетътъ е вече изваденъ. Това чувство, обаче, ви обзема

само въ първия моментъ, т. е. следъ като сте се прехвърлили отъ широкитѣ и удобни вагони на нормалната желѣзница въ сандѣкообразнитѣ вагончета на дековилната. Въ последиствие вие свиквате съ това, на пръвъ погледъ, комично превозно срдѣство и даже благодарите на Бога, че и това все пакъ е постигнато за този край и констатирате даже, че то върши огромна работа и принася огромна полза.

Пътуваме съ това превозно срдѣство до гара „Изворитъ“, която се мждри въ малкото поле, намираще се въ предверието на Пирина, и го оставяме да продължи своя пъть презъ кресненското дефиле за Петричь, а ние се настаняваме въ една отъ колитѣ на Постоянната комисиия, за да продължимъ нашия пъть до Неврокопъ. Маршрутътъ ни е следния: София — Горна-Джумая — Разлогъ — Банско — Неврокопъ и на връщане: Неврокопъ — Банско — Якоруда — Бѣлица — Разлогъ — Изворитъ — Св. Врачъ — Петричь — София.

Пътътъ София — Неврокопъ е единъ отъ най-интереснитѣ и най-живописнитѣ въ България. Защото по него майка България манифестира прелеститѣ на почти всички свои планини. Като на кинематографическа лента се редятъ предъ васъ Витоша, Рила, Пиринъ, Родопитѣ. Али-Ботушъ. На връхъ „Предѣлъ“ имате възможностъ да наблюдавате едновременно Рила, Родопитѣ и Пиринъ, защото тѣ тукъ отъ вѣкове сж си подали ръка, сгушили сж се една о друга и тихо си шепнатъ легендата на вѣковетѣ. Отъ „Предѣлъ“ до Неврокопъ пътятъ върви стремглаво надолу, промѣква се покрай царственитѣ поли на Пирина и капризно игривата Места. Азъ се отказвамъ да описвамъ тоя пъть, следъ списанието, което П. Ю. Яворовъ даде на този пъть въ своитѣ творения (гл. „Изъ кривинитѣ“). Пиринъ, Родопитѣ, Мѣста, Али-Ботушъ сж чудесна рамка на неговитѣ комитски спомени. Отказвамъ се да го описвамъ и по други съображения, защото, вѣрвамъ, драги читателю, че все ще намѣришъ нѣкога свободно време да прескочишъ насамъ, за да се нарадвашъ и налюбувашъ на левента Пиринъ и на китнитѣ Родопи. Тѣ има да ти разкажатъ много интересни нѣща. Въ тихия ромонъ на тѣхнитѣ потоци, въ тжжната пѣсенъ на тѣхнитѣ гори ти ще чуешъ чудни поеми, а въ полумрака на тѣхнитѣ дѣбри ще видишъ много свѣтли духове. Ела, нѣма никога да съжалеявашъ! Ела! Ти ще намѣришъ топлата усмивка и братския приемъ, приема на твоя роденъ братъ.

(Следва).

Б. п. Стоименовъ.

ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Хилендаръ: въ килията на отецъ Паисий.

Никжде небето не е така прозрачно. Никжде пѣсенята на славеитѣ не е толкова буйна. Въздухътъ е напоенъ съ дафина и диви треви. Слънцето пари, попива последната влага на утринната роса. По напеченитѣ камѣни пълзятъ зелени гущери, съскатъ опасни змии. Дяволски пеперуди и жълти оси шумятъ и ронятъ цвѣта на маслинитѣ.

Не е легенда, че тукъ, преди осемъ столѣтия, срдѣтъ тази дива гора, божественото безмълвие на двама светци се изрази въ една вѣчна молитва — благословиха първия камъкъ и се роди единъ отъ най-старитѣ атонски манастири — Хилендаръ.

Св. Симеонъ и синъ му свети Сава, архиепископъ сръбски, бѣха тѣзи отшелници. Византийскиятъ императоръ Алексий Комненъ, тѣхенъ роднина, имъ изпрати хрисовулъ, чрезъ който документъ получиха правовладение на това свято мѣсто.

Оттогава до днесъ, като великанъ на упорита

религиозна мисълъ и паметникъ на християнското изкуство, се издига Хилендарският манастиръ.

Масивенъ, внушителенъ въ постройката си, хармониченъ въ стила си, той носи въ себе си единъ много типиченъ архитектуренъ ритъмъ. Линиитъ безпогрѣшно лжкатушатъ, живи и стройни, и натрапватъ замръзналия силуетъ на манастира. Надъ него, като димъ, неподвижни, тъмнѣягъ въ ковни кипариси.

Голѣма, тежка врата, обкована съ желѣзни пулове, въвежда въ двора, постанъ съ бѣли камъни. Тукъ е заковала строгъ погледъ Кулата къмъ всички страни на полуострова. Нѣкога нейнитѣ очи денонощно сж бдѣли и предупреждавали. Пиргата (така я наричатъ монаситѣ) е била единствена крепостъ срещу опустошителнитѣ нападения на пиратитѣ. Сега нейната каменна фигура се издига, като тежкия сънь на великанъ. Въ опасни дни тя е била спасителка на много свещени реликвиин, на безценни стари книги и златни черковни утвари. Широкиятъ дворъ на манастира води къмъ съборната църква, посветена въ честь на „Въведение Богородично“. Двадесетъ и петъ колони отъ бѣлъ гръцки мраморъ крепятъ огромния храмъ, хвърлятъ дълги сѣнки върху многоцвѣтния мозаиченъ подъ. Нѣколко тежки полиелеи, съ меденъ блѣсъкъ и пѣстри камъни, чупятъ слънчевитѣ лжчи и ги разсѣйватъ по-блѣди. Тѣ падатъ върху главния иконостасъ — цѣвналъ отъ стара резба и злато. Царскитѣ врати сж отворени. Отъ олтара, светия престолъ и Христовото разпятие, приижда вълната на нетленното, на неизмѣримата любовъ и небесна мъдростъ. И ние се прекланяме вѣрующи предъ вѣчния символъ, вѣрваме въ мощитѣ на пророкъ Исаия, на свети Григорий Богословъ, на свети преподобний Симеонъ стълпникъ. Цѣлуваме старото Евангелие, подарено отъ византийския императоръ Иванъ Ватаций, написано на пергаментъ съ златни букви, очудваме се на църковната сждохранителница, кжде сж съхранени две завеси ва олтарнитѣ двери: едната подарена отъ царъ Иванъ Грозний; другата — отъ благочестивата княгиня Войхния, която по-сетне се посветила на Бога и приела монашески чинъ. Тукъ е Евангелската апология, подвѣрзана съ кожи отъ морски костенурки.

Въ външния притворъ на храма е мраморната гробница на свети Симеонъ. Нѣкога надъ нея поникнала вита лоза, дала плодъ — плодътъ ѝ билъ чудотворенъ, цѣлебенъ. На самата игуменска катедра седи иконата на Майката Божия, наречена Треручица. Презъ време на иконоборството св. Иоанъ Дамаскинъ билъ пламененъ защитникъ на православието и богочитанието. Грѣховни богоотстъпници го обвинили въ предателство и му отсѣкли дѣсната ржка. Но чрезъ усърдни молитви, предъ иконата на Божата майка, ржката му била изцѣлена. За благодарностъ свети Иоанъ направилъ малка сребърна ржка и я окачилъ на иконата. И до днесъ тя седи като споменъ за това чудно събитие. Преданието иде отъ палестинската лавра свети Сава Освещений, именно, отъ килията на Иоанъ Дамаскинъ, дете най-напредъ е била чудотворната икона. Отъ тамъ е била пренесена отъ самия свети Сава Сръбски, заедно съ друга една икона, наречена „Млѣкопитателница“.

Срещу външнитѣ двери на съборния храмъ е разположена трапезата. Стенитѣ сж богато изографисани. Времето почти е изтрило по-голѣма частъ

отъ фрескитѣ. Споредъ стария светогорски обичай, презъ Господски празници всички монаси сж на обща трапеза. Подигументъгъ начупва хлѣба, благославя виното, рибата и меда. Презъ времето на обѣда единъ отъ старейшинитѣ чете Евангелието. Наведени надъ блюдата, монаситѣ слушатъ Господнята истина. Следъ всѣка глава четиредесетъ брата повтарятъ „Аминъ“. Една обща трѣпка гори въ очитѣ на всички и сякашъ тогава Майката Божия слиза между тѣхъ, а образитѣ на светиитѣ, изписани по стениитѣ, оживѣватъ.

Не далечъ отъ трапезата е страноприемницата. Добре наредена, тя по-скоро прилича на малкъ исторически музей. Тукъ сж портретитѣ на всички сръбски крале и войводи. На особена почитъ сж таблата, които представляватъ боя на Косово, коронасването на Стефанъ Първовѣнчани, подвизитѣ на хайдутъ Велко Петровичъ и Вася Чарапичъ. Въ овехтѣли рамки сж поставени фотографитѣ на Змай Иванъ Ивановичъ, Волиславъ Иличъ стари, Иванъ Иличъ, Милованъ Видаковичъ, и всички голѣми и малки представители на сръбската духовна култура.

За насъ Хилендаръ е свързанъ преди всичко съ името на о. Паисий. Много трудно е тукъ да заговоримъ за неговата жива съвестъ. Да се поклонимъ на светата килия е почти невъзможно. Преданието е опожарено и „никой не знае точно кжде се намира тя“.

Но когато светогорскиятъ зной приспа черното братство, единъ родолюбивъ монахъ, чистъ българинъ, ни проведе презъ западното крило на манастира. Минахме много запусѣли килии, мрачни стълби, гнезда на смокове. Никой не биваше да ни види. Като че ли този страненъ лабиринтъ бѣше погълналъ всичката тишина на полуострова.

Най-после една малка врата плахо се отвори. Предъ насъ се откри необитаема килия, свързана съ историческата сжда на българския народъ. Низка, полуразрушена, тя има две малки стаички, отдѣлени съ сводъ, и две прозорчета, преградени съ желѣзни решетки. Една изгнила стълба води къмъ тавана — зинала квадратна дупка къмъ зимника. Отъ това забранено светилище „единъ монахъ тъменъ, непознатъ и бледенъ“ е запалилъ нашия националенъ духъ. И, може би, затова тази килия е непомрачена. Стенитѣ сж живи, говорятъ, гредитѣ и ржддивитѣ пирони — одухотворени. Отъ едното прозорче се вижда спокойната равнина на морето. Неговиятъ шумъ стига на вълни, а само на залѣзъ слънцето минава презъ решеткитѣ.

Не бива да останемъ повече тукъ — каза стариятъ монахъ, — опасно е за мене. И пакъ резетата скръцнаха, вратата се затвори следъ насъ. Мълчаливо излѣзохме, горди, съ пълни сърдца. И вече всѣки отъ насъ таеше въ съзнанието си образа на другия Хилендаръ.

Когато наближи вечерня, преди да ударятъ клепалата, ний бѣхме на пѣтъ за манастиря Есфигментъ.

И. Стубель.

Тамо въ дънь горитѣ атонски високи...
Единъ монахъ тъменъ, непознатъ и бледенъ
... рече...
„Конецъ! На житие ново азъ турихъ вѣнецъ...
Отъ днеска нататкъ българскиятъ родъ
История има и става народъ“!

СКАЗКИ И СЪБРАНИЯ.

Въ страната на фараонитѣ — Египетъ. Сказка съ свѣтливи картини. — Г-нъ проф. Ив. С. Марковски, по покана на Бълг. киноуниверситетъ, предаде въ недѣля, на 12 т. м., своитѣ лични впечатления и наблюдения отъ пътуването си т. г. въ Египетъ, страната на чуднитѣ мистерии, на величественитѣ пирамиди, на дивния свинксъ при Гиза, кждето цвѣтата сж дървета и дърветата сж цвѣта и т. н.

Открай време Египетъ е привличалъ множество изследователи и любители отъ цѣль свѣтъ. Още древнитѣ гръцки философи сж дирили тукъ дълбока мждростъ. Днешниятъ Египетъ е още по-интересенъ, понеже той съчетава въ себе си античното и модерното, ориенталското и западното.

Г. Марковски стори добре, като предварително даде нѣкои кратки исторически бележки за тая страна.

Наредъ съ Китай и Асиро-Вавилония, Египетъ е земята, дето е станало първото просвѣтление на човѣшкия гений. Въ долината на Нилъ се е появила и развила една отъ най-древнитѣ човѣшки култури. И нѣкои културни постижения тукъ си оставятъ тайна и до днесъ, въпрѣки грамадния успѣхъ на модерния човѣкъ въ умствено и техническо отношение. Напр., тайната за запазване свежестъта на боитѣ за столѣтия и хилядолѣтия, тайната на балсамирването и др. ще си останатъ за винаги неотгатнати.

Египетъ обхваща едно неголѣмо пространство отъ Асуанъ до Срѣдиземно море по течението на р. Нилъ, между две пустини на изтокъ и западъ. Сегашното население се състои преимуществено отъ араби мохамедани, тѣй нареченитѣ фелахи, и християни — копти. Нѣкогажъ то е достигало до 7 милиона, а сега брои едва 4 мил. Културното развитие на тая страна се дължи главно на р. Нилъ. Тя е жизнениятъ нервъ. За да бждатъ по-добре разбрани нѣкои отъ античнитѣ паметници и забележителности тукъ, г. сказчикътъ даде нѣкои бѣгли сведения за религиознитѣ вѣрвания на древнитѣ египтяни. Гърцитѣ сж ги считали за най-набожния народъ. Душата и следъ смъртта имала известни близки отношения къмъ тѣлото, затова то трѣбвало да се предпази отъ разтление. Особено царетѣ — фараонитѣ, сж полагали въ това отношение голѣми грижи, като сж строели за свои гробници пирамидитѣ, които сж единствени въ свѣта по своята величественостъ и грандиозностъ. Египтянитѣ вѣрвали, че чрезъ нѣкаква сила по магически начинъ разнитѣ изображения по гробницитѣ, а сжщо и поставенитѣ предмети тукъ служатъ на мъртвия тѣй, както при земния му животъ. Умрѣлиятъ преди да се пресели въ подземното царство на мъртвитѣ, трѣбвало да се представи на сждъ предъ бога Озирисъ. Г. Марковски представи картини, заимствувани отъ „Книгата на мъртвитѣ“, кждето се рисува сжда надъ мъртвитѣ; той ни напомни и страшния сжда, както се рисува по стениитѣ на нѣкои наши стари църкви и манастири. Разгледа и чудноватото древно-египетско писмо, тѣй нареченото иероглифно писмо и неговото развитие. Много столѣтия наредъ иероглифнитѣ знаци сж били мълчаливи и таинствени писма, докато едва къмъ срѣдата на 19 в. френскиятъ ученъ археологъ Шамполионъ, продължавайки дѣлото на П. Юнгъ, успѣлъ да намѣри начина за разгатване, за дешифриране на това писмо.

Следъ това г. сказчикътъ представи въ свѣтливи картини нѣкои отъ по-важнитѣ египетски градове и тѣхнитѣ бележитости, като Кайро, Александрия, Портъ Саидъ и др.

Александрия е красивъ модеренъ градъ съ хубави здания и широки асфалтови улици, а сжщевременно въ старата частъ е ориенталски градъ съ тѣсни улици. Забележителна е тукъ Помпеевата колона, 20 м. висока, и до

нея свинкса, градината Нуза съ разкошна тропическа растителностъ, множество и разнообразни декоративни дървета съ ярки цвѣтове, шадравани, басеини съ плаващи бѣли и черни лѣбеди и пр. Нѣкогажъ Александрия е билъ центъръ на наука и култура; днесъ той е първостепенъ търговски градъ.

Интересенъ е пътятъ презъ Нилската долина отъ Александрия до Кайро, 208 клм. разстояние. Но още по-интересенъ е почти милионниятъ градъ Кайро. Отдалечъ презъ палми се виждатъ силуетитѣ на пирамидитѣ, въ Гиза, предградие на Кайро. Най-величествена е Хеопсовата пирамида, строена въ срѣдата на 3-то хилядие преди Христа. Въ основата си тя има 250 м., а височината ѝ е 150 м. Още по-интересенъ е свинксътъ край нея, който отъ основата до главата има 20 м. височина. Въ Кайро има и богата зоологическа градина съ рѣдки екземпляри отъ азиатската фауна.

Но най-забележителенъ е тукъ музеятъ, който е единственъ въ свѣта съ своитѣ сбирки. Който иска да се запознае съ културата на древния Египетъ, съ неговия животъ и религия, трѣбва да разгледа музея въ Кайро, но да има повече време.

Интересно бѣха представени разнитѣ мумии, каменни статуи на фараонитѣ Рамзеи II и III и др. Още по-увлѣкателно бѣха описани находкитѣ отъ гробницата на Тутанхамонъ (Тутанкаменъ).

Бележита е и Цитаделата, древенъ средновековенъ замъкъ, съ алавастровата джамия. Тукъ се сочи и мѣстото на затвора, дето е билъ затворенъ библейскиятъ Иосифъ.

Въ Портъ Саидъ нѣма древни бележитости. Величествено е тукъ пристанището съ грамадния паметникъ на Августъ Лесепсъ. Негово дѣло е Суезкиятъ каналъ — чудо на модерната техника.

КУЛТУРНИ ПРОЯВИ.

На 29 ноемврий н. г. въ с. Сърбеница, Орѣховско, бидоха осветени храмътъ и училището.

На 28 с. м. въ центъра на селото величествено се издигаше силуетътъ на грамадна и красива арка, обкичена съ зеленина, надъ която гордо се развѣваше българскиятъ трицвѣтъ. Отъ дветѣ страни личеха ликоветѣ на Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата. Подъ тѣхъ, отъкъмъ югъ, се чете едъръ надписъ: „Благословенъ градъ въ имя Г-дне“, а отъкъмъ северъ „Добре дошли, скъпи гости!“ Четиритѣхъ жгли на арката красяха портретитѣ на първитѣ ратници за църковната ни и политическа независимостъ. Цѣлата арка и цѣлото село бѣха украсени съ красиви цвѣта, трицвѣтни гирлянди, флагчета и знамена.

Къмъ 4¹/₂ ч. следъ обѣдъ военната музика засвири „Коль славенъ“. Негово Високопреосвещенство Врачанскиятъ митрополитъ г.г. Паисий, въ архиерейско облачение, се отправи съ бавни крачки къмъ арката, благославяйки множеството, придруженъ отъ своя протосингелъ и десетки свещеници.

Отъ името на населението и комитета, Негово Високопреосвещенство бѣ приветствуванъ отъ пишещия тия редове. Ученичката Личева Лилия, отъ името на ученицитѣ, му поднесе свежъ букетъ отъ живи цвѣта и изрече мили детски приветствия.

Съ топли и прочувствени слова Н. Високопреосвещенство отговори на поднесенитѣ му приветствия и отправи топли молитвени слова къмъ Всемогущия да дари съ благодатъта Си селото и всички присѣтствуващи.

Хорътъ отъ възрастни изпѣ приветственъ химнъ „Добре дошелъ Владико свети“, текстътъ и музиката на който бѣха написани специално за тоя тържественъ моментъ отъ диригента на хора, учителя Кр. Тенекеджиевъ. Ученическиятъ хоръ съ топлота изпѣ „Какъ славенъ е Господъ“.

Малкият и скромен храм не бѣ въ състояние да побере хилядитѣ богомолци.

Тихата есенна нощ неусетно обвиваше съ своя плащ селото. Луната плавно се издигаше въ необятната небесна ширь. Единъ свѣтящ фенеръ, изобразяващ кръсть за храброст, обраденъ съ свѣщници и съ надписъ „Поклонъ предъ паметта на падналитѣ за родината“, напомняше за ония 82 български синове отъ с. Сърбеница, сложили своя животъ предъ олтара на родината, чийто имена се прочетоха при гробовна тишина и при звучитѣ на „Покройници“ отъ военната музика.

Негово Високопреосвещенство съхубави и утешителни думи обрисова въчния животъ — горе, на ония, паметта на които бѣ почетена нея вечерь. Следъ него говори г-нъ гарнизонниятъ началникъ и отъ името на комитета — учителтъ Кр. Тенекеджиевъ. Г-нъ Тенекеджиевъ завърши съ следнитѣ думи:

— Тамъ при Булаиръ, тамъ при Одринъ и Чаталджа въ равнитѣ поля на златна Добруджа и непристъпнитѣ чукари на Македония, — тамъ сж тѣхнитѣ безкрѣстни и забравени гробове! Тамъ нѣма синъ на башиния си гробъ свѣщница да запали! Тамъ нѣма майка синовния въвъ бурени обрасналъ гробъ съсъ сълзи да пролѣе... Като ехо въ нощта отъ наболялитѣ души на мнозинството се изтрѣгнаха глухи хълцания и въ очитѣ проблеснаха сълзи...

Музиката гръмна „Шуми Марица“ и едно нескончаемо и победоносно българско „ура“ събуди заспалитѣ хълмове по течението на р. Огоста.

Последва грандиозно факелно шествие, начело съ музиката, и следъ обиколка на цѣлото село, завърши къмъ 10 ч. вечерьта на площада, следъ което, въ театралния салонъ при училището, се сервира интимна вечеря на гоститѣ.

На другия день — недѣля, 29 с. м. започна освещаването на новия храмъ, който бѣ натѣпанъ отъ народъ, предимно гости и селени отъ околнитѣ села.

Божествената служба се извърши лично отъ Негово Високопреосвещенство въ съслужение на всички свещеници отъ околнитѣ села. Следъ свършване на освещаването, духовната процесия се отправи къмъ основното училище — масивна двуетажна сграда, където се отелужи молебенъ и водосветъ при скромното участие на новоосновения детски черковенъ хоръ. Следъ освещаването на училищната сграда, отъ балкона на сжщата, Н. Високопреосвещенство говори предъ насъбралото се множество за значението на извършения свещенъ актъ, за неразривната връзка между училище и черква и нашия дългъ къмъ тия два свѣтилника, будещи за спалата българска съвестъ. Въ сжщия духъ говори и директортъ на основното у-ще П. Русимовъ.

Следъ обѣдъ свещ. Ст. Христовъ, отъ името на комитета, поднесе на Н. Високопреосвещенство благодарствена грамота, изработена цвѣтно на пергаментова хартия, украсена съ орнаменти въ черковенъ стилъ и написана съ черковно-славянски текстъ отъ учителя Кр. Тенекеджиевъ, следъ което, подъ ръководството на сжщия у-ль и директора на осн. у-ще, бѣ изнесено детско утро съ декламации, духовни и свѣтски пѣсни.

Останалата часть отъ деня мина въ всеобщо народно веселие, което продължи и вечерьта до късно въ театралния салонъ, където бѣ даденъ концертъ отъ военната музика.

Като излагамъ горното, отъ името на комитета и населението на с. Сърбеница, изказвамъ благодарностъ на всички ония, които съ скромнитѣ си усилия допринесоха за успѣшното отпразднуване на това културно тържество, както и на всички ония, които направиха голѣмата честь на селото съ своето присѣствие.

Свещ. Ст. Христовъ.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Дързостъ и предизвикателство. Католицитѣ въ България сж изгубили самообладание. Въ всѣки брой на тѣхния органъ в. „Истина“ се помѣстватъ по нѣколко хулни думи за Българската православна църква и за православието въобще. Особено дързкъ е прословутиятъ Дамянъ Гюловъ, скждоумо кюре, наказвано отъ Римъ съ *изгнание* за проявена въ България прозелитическа ревностъ „не по разуму“.

Въ бр. 22 на в. „Истина“ това кюре, изгубило усетъ за разумностъ и търпимостъ, си позволява дързостята отново да пише, че вижда „въ православието религия слаба, която не може да задоволи единъ разуменъ човѣкъ“, че „православието отклонява християнитѣ отъ Бога и отъ Църквата“, че „православието като православие не е било по-малко нахотно за България отъ самото мохамеданство“, че „Царь Борисъ I, чрезъ своя необмисленъ актъ — поискалъ отъ патриарха Фотия епископъ — отклонилъ България отъ западната цивилизация и я направилъ за винаги слаба държава... Когато, ако бѣше останалъ тамъ, дето бѣше (при папата — sic?), то България до днешенъ день щѣше да бжде друго нѣщо“, че е „тежко и горко на онова българско правителство, което би станало машина на Св. Синодъ“ и т. н.

Тѣзи писаници сж дързостъ и предизвикателство. Писачѣтъ и съдейницитѣ му сж изумили, че „господствуващата въ българското царство вѣра е православно-християнската отъ източно изповѣдание“ (чл. 37 отъ Конституцията) и че тѣхната дързостъ и предизвикателство сж наказуеми по чл. 72 въ връзка съ чл. 206, ал. 2 и 3 отъ Наказателния законъ. Време е да бждатъ затворени хулнитѣ уста. Фалшификаторитѣ на българската история — таква сж римокатолицитѣ у насъ — трѣбва да бждатъ обезвредени, съгласно ясна смисълъ на чл. 40 отъ Конституцията. 5½ милиона православни българи не сж изгубили ума си, щомъ ги задоволява православието. Наопаки, 50-тѣ хиляди римокатолици — чужденци и заблудени българи — въ България сж изгубили и ума и думата. Тѣхната дързостъ нѣма край, а предизвикателствата имъ не преставатъ.

Боли ги римокатолицитѣ въ България, че ги смѣтаме за чужденци — ако не по рождение (всички), то по духъ всички, а сами се отричатъ отъ всичко българско. Въпрѣки чл. 38 и чл. 40 отъ Конституцията тѣ се подчиниха на наредба отъ Римъ и престанаха да поменуватъ името на Н. В. Царя на българитѣ въ богослужебнитѣ си събрания. Нима това не е дързостъ и предизвикателство? То не е достойно за именуващи се християни — нарушена е повелята на ап. Павла; то издава сжщинския характеръ на римокатолицизма — да бжде властникъ-тиранъ надъ съвестята и волята на гражданитѣ, да обезличава тѣхното национално съзнание.

Наредбата на римокатолическия епископъ въ София Виѣнти Пѣевъ е дръзко предизвикателство къмъ българския народъ. Тя не бива — за честята и достоинството на България — да остане ненаказана. Тази наредба е незаконна, изглежда, и отъ католическо гледище; тя не е повторена отъ римокатолическия епископъ Дамянъ Никополски за северна България. А законното въ южна България не може да бжде незаконно въ северна България.

Другитѣ и ние. Макарь и при строга цензура, скръбни и потресни вести долитатъ отъ Ромъния, Югославия, Гърция и Турция за непоносимата оръс въ нашитѣ сънародници, поробени по силата на „мирнитѣ договори“.

Тѣмъ не се позволява да говорятъ, да пѣятъ, да се молятъ на своя роденъ езикъ, да иматъ свои църкви и училища, да четатъ свои книги.

А какъ постѣпваме ние? Ние не само търпимъ чуждото, но и го покровителствуваме. Никой не може да се оплаче отъ лоши обнокси, отъ липса на свобода. Нѣщо повече. Религиознитѣ малцинствени общини у насъ се радватъ на пълна свобода и на подкрепа и закрила отъ държавата.

Турцитѣ, напримѣръ, у насъ иматъ много поголъма свобода отъ своитѣ събратя въ Турция. Освенъ религиозни общини, тѣ иматъ свои училища, гарантирани имъ сж всички свободи, осветени сж всички тѣхни обичаи. Гр. Шуменъ е центъръ на исляма у насъ. Отъ тукъ се пускатъ по цѣлия Дели-Орманъ и България лжчитѣ на „свѣтлитѣ истини“ на Мохамедовото учение. Тукъ има турско училище, наречено „Медресетъ-юн-новбабъ“. Неговитѣ ржководители сж политици. Училището, както всички турски училища, е подъ закрилата на държавата. Държавата, обаче, не се грижи дали въ него се насажда държавенъ духъ. Българскиятъ езикъ тукъ е съвсемъ слабо застъпенъ. Преподаването на география, история, а дори и на български езикъ, става на турски. Нашата държава подкрепя училище, въ което не само не се говори български, но се презира този езикъ, като езикъ на невѣрнитѣ, на гяуритѣ. Човѣкъ може да пропжтува презъ много села изъ Дели-Ормана и не ще може да чуе българска речъ. Въ повечето села само секретарь-бирникътъ знае български. Български села дори говорятъ на турски езикъ.

А нашитѣ сънародници, поробени отъ съседитѣ ни, единъ следъ другъ гинатъ, задето иматъ куража да заяватъ, че сж българи. Време е ржководителитѣ на великитѣ сили да признаятъ законнитѣ права на нашитѣ поробени братя и да имъ дадатъ възможность да живѣятъ като българи.

Свещ. Н. Д. Хубанчевъ.

Библиотека „Картини изъ живота“. Уредникъ и издатель свещ. Димитъръ Василевъ, при църквата „Св. Св. Кирилъ и Методий“, София. — За тази библиотека писахъ еднажъ въ „Ц. В.“ Току що излъзлиятъ № 6 отъ сжщата ме подтикна да напомня отново за нея. Тази библиотека е единствена у насъ по съдържание, цена и използване. Всѣки № има 32 страници 8^о и струва 6 лева. Приходътъ отъ изданието служи за просвѣтни и благотворителни цели. Разказитѣ могатъ да бждатъ използвани при беседи въ братствата. Тѣ даватъ добра духовна храна.

№ 6 съдържа следнитѣ разкази: 1) Какво може грѣхътъ да извърши. 2) Отгмъщението на християнитѣ. 3) Тежко изпитание. 4) Беденъ и богатъ — въ любовта равни.

Подкрепете тази библиотека. Четете я и дайте на други да я четатъ. Тя е приятель и съветникъ на всички.

Еп. Николаѣ, Мисионарски писма. Битоля 1933 г. Бр. 1—9. Въ 9 книжки еп. Николай Велимировичъ е помѣстилъ 169 мисионерски писма. Въ тѣхъ застъга и умѣло разрешава вълнуващи съзнанието въпроси изъ областта на вѣрата и морала. Тѣзи писма сж помагало на вѣрващия — да осмисли своя религиозенъ животъ, и за мисионера — да съумѣе по-леко да разкрие заблудата, разнасяна отъ иновѣрци и сектанти.

Книжкитѣ излизатъ всѣки месецъ. Годишниятъ абонаментъ е 30 динара, за Югославия — 20 динара. Изписватъ се отъ Митрополията въ Охридъ.

При Христа и Науката и религията сж издания на Стюза на свещеническитѣ братства въ България по случай празника на християнската младежъ. И вестничето сж надсловъ „При Христа“ и брошурката — „Науката и религията“ сж прекрасно написани и издадени. Тѣ ще зарадватъ на 4. XII. хиляди български младежи; хиляди млади сърдца ще изпълнятъ съ жажда да бждатъ по-близу до Христа; хиляди млади души ще запалятъ като живи жертвеници за Христа. Тѣзи издания сж цененъ, скжпъ даръ отъ православнитѣ български пастири за българската младежъ. Дано попаднатъ въ ржцетѣ на всички младежи.

ИЗЪ ПЕЧАТА.

Пасхална реформа. Една телеграма отъ Римъ съобщава, че кардиналската комисия, свикана отъ папата за реформиране на църковния календаръ, признала по принципъ необходимостта да се установи опредѣлена дата за празнуване на Пасхата.

Това важно решение слага край на едно ненормално положение, което води началото си отъ Никейския съборъ. Съгласно постановлението на Събора, католическата Пасха се празнува въ първия недѣленъ день по пълнолунието следъ пролетното равноденствие; по този начинъ празникътъ Пасха станалъ „подвиженъ“ и се движи между 22 мартъ и 25 априлъ. Предвидъ на това, че болшинството отъ църковнитѣ празници сж свързани съ Пасхата, т. е. вървятъ опредѣлено време следъ нея — и тѣ сж сжшо подвижни. Всичко това води къмъ сложни пресмѣтания и представлява за общественния животъ значителни неудобства.

Въпросътъ за пасхална реформа се е повдигалъ не еднажъ, но едва сега е получилъ одобрението на високия съветъ.

Най-напредъ презъ 1935 година Пасхата ще се празнува въ опредѣленъ, фиксиранъ за винаги день.

Смъртта на Ани Безантъ. На 85-годишна възраст, следъ продължително боледуване, се поминала известната теософка и водителка на теософското движение Ани Безантъ. Последната е известна въ цѣлия свѣтъ съ множество си съчинения изъ областта на теософията.

Папата и съветитѣ. В. „Знаме“, брой 221 пише: „Отъ града на Ватикана съобщаватъ, че тамъ се смѣта за възможно въ най-близко време да се предприематъ постѣпки за установяване на редовни, сношения между Светия Престолъ и съветската властъ.“

Въ ватиканскитѣ срѣди се подчертава, че папата никога не се е мѣсилъ въ въпроситѣ по вътрешното устройство на държавитѣ. Съветскиятъ строй не може да бжде препятствие за единъ конкордатъ. Св. Престолъ желае само, щото на Църквата да се даде свобода на култа и свещеницитѣ да могатъ да изпълняватъ обязаноститѣ си. Отъ своя страна Ватиканътъ ще може да предпише на духовенството да се не вмѣсва въ политиката и, заедно съ съветската властъ, ще обсъди, какъ да се направи подборъ на духовенството, което не е враждебно настроено спрямо съветскитѣ учреждения“.

Ако това е вѣрно, то следва, че Ватиканътъ — въ името на своитѣ свѣтски, политически интереси — е готовъ да разпне Христа отново и да склочи съюзъ и съ дявола.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДЪЛЪ.

Окръжно № 4354 отъ 11 юлий 1933 год. на Св. Синодъ до Епархийскитѣ началства въ Царството: На клирици и църковни учреждения се забранява да отправятъ молби направо до Н. В. Царя и другитѣ членове на Царския домъ.

Ваше Високопреосвещенство,

Зачестиха случаитѣ, дето клирици, църковни учреждения и дружества се отнасятъ направо до Тѣхни Величества Царя и Царицата съ разни просби и заявления, съ които едни искатъ помощи, други — да направятъ нѣкой членъ отъ царското семейство почетенъ председател на ново дружество, трети — да получатъ стипендии. Като не е имала възможность да удовлетвори всички тия искания, Дворцовата канцелария ги препраща въ Св. Синодъ на разпореждане, което значи *оставени безъ последиствие*.

Намирайки тоя начинъ на прѣко отнасяне до Тѣхни Величества, или до кой да е членъ отъ Царския домъ, вреденъ и неприличенъ, Св. Синодъ въ заседанието си на 8 того реши да се оповести за знание по църковното ведомство, че занаяредъ, когато нѣкой клирикъ, църковно учреждение или дружество има да направи нѣкаква молба, или каквото и да било отношение, до нѣкой членъ отъ Царския домъ, това ще може да се прави само чрезъ Кириарха на Епархията или чрезъ Св. Синодъ, които предварително ще трѣбва да преценятъ, дали наистина известна просба е умѣстна и необходимо да се изпраща въ Дворцовата канцелария.

Горното като Ви съобщаваме за надлежно нареждане, Препоръчваме се и пр.

Намѣстникъ-Председател на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Миналата седмица биде бламиранъ досегашниятъ подпредседател на Камарата Никола Захариевъ. Изборъ на новъ подпредседател ще стане тѣзи дни.

— Предизборнитѣ борби въ Германия се водятъ много спокойно. Почти никаква съпротива не се оказва на националсоциалиститѣ. Смѣта се, че тѣхниятъ успѣхъ е осигуренъ. Много писатели, професори и общественици минаватъ на страната на Хитлеръ. Нѣкои смѣтатъ, че следъ изборната победа на хитлериститѣ, щѣли да настѣпятъ голѣми изненади за свѣта.

Германия. На 12 ноемврий въ Германия се произведеха избори за новъ Райхстагъ и плебисцитъ — дали германскитѣ народъ одобрява външната и вътрешната политика на Хитлеровото правителство. Въ тия избори Хитлеръ получи триумфаленъ успѣхъ, безподобенъ въ цѣлия свѣтъ. Отъ 43 милиона гласували избиратели, 41 милионъ сж за Хитлеръ.

Ромъния. На 13 т. м. досегашниятъ м-ръ председател Вайда Воеводъ поднесе оставката на кабинета. Кралътъ натовари г. Дука, единъ отъ водачитѣ на нац. царинистската партия, да състави кабинетъ. За м-ръ на външнитѣ работи си остава пакъ Титулеску. На 14 т. м. новитѣ министри положиха клетва предъ краля.

Римъ. По инициатива на г. Мусолини се обсъжда съ Парижъ и Лондонъ въпросътъ за привличането

наново на Германия въ О. Н. и конференцията за разоръжението.

Австрия. Положението въ Австрия е критично. Опасностьта отъ държавенъ превратъ е по-голѣма отъ всѣки другъ пжтъ. За да се предотвратятъ всѣкакви изненади, особено отъ нац. социалиститѣ, обявено е военно положение въ страната.

Тържествата въ Анкара. Анкара, 29 октомврий. Днесъ започнаха голѣмитѣ тържества по случай 10 год. отъ републиканския режимъ. Участвува хиляденъ народъ отъ всичкитѣ краища на страната. Съветската делегация, начело съ Ворошиловъ, подари три аероплана на турската авиация.

Кървави безредици въ Палестина. Ерусалимъ, 29 окт. Противоеврейскитѣ манифестации на арабитѣ се насочватъ и спрѣмо британскитѣ войски. Кървавитѣ инциденти продължаватъ. Числото на раненитѣ отъ дветѣ страни надвишава 300, а на убититѣ 40.

I. У насъ.

Размѣнени телеграми между Негово Величество Царя и Намѣстникъ-Председателя на Св. Синодъ, по случай откриване заседанията на Архиерейското събрание.

Негово Високопреосвещенство Видинския Митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-Председател на Св. Синодъ.

София.

Благодаря най-съречно на Ваше Високопреосвещенство и на Високопреосвещенитѣ епархийски архиереи за изказанитѣ Ми отечески приветствия по случай откриването на архиерейскитѣ заседания, като молитствувамъ Всевишния да благослови Вашитѣ трудове за благо на народа и на светата ни Църква.

Царътъ.

*

Негово Величество Борисъ III, Царъ на България.

София-Двореца.

Откривайки своитѣ заседания, за окончателно преглеждане проекта на новия Екзархийски уставъ, събранието на Високопреосвещенитѣ епархийски архиереи се счита щастливо да поднесе на Ваше Величество най-съречни приветствия, съ вседушевени отечески молитвувания, щото Всевишниятъ да благослови и благодатно подкрепи любимото царско семейство, за да изпълни успѣшно високата си мисия досежно създаване благи сждбини на народа и Църквата.

Намѣстникъ-Председател на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.

Пристигане на Високопреосвещенитѣ митрополити за Архиерейското събрание. На 13 т. м. пристигнаха въ столицата Тѣхни Високи Преосвещенства митрополититѣ св. Пловдивскитѣ г. Максимъ, св. Търновскитѣ г. Филипъ, св. Старозагорскитѣ г. Павелъ, св. Доростолскитѣ и Червенски г. Михаилъ и св. Врачанскитѣ г. Паисий.

Тѣхни Високи Преосвещенства отседнаха на квартира въ Синодалната Палата, дето иматъ и братска трапеза.

Откриване заседанията на Архиерейското събрание. Миналия вторникъ, на 14 т. м., въ заседателната зала на Синодалната Палата, се откриха, подъ председателството на Негово Високопреосвещенство св. Видинския митрополитъ г. Неофитъ, Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ, заседанията на Архиерейското събрание. Въ работитѣ му взиматъ участие всички митрополити, освенъ св. Варненскитѣ и Преславски митрополитъ, който, поради напреднала възраст, е помолилъ писмено Св. Синодъ да бжде извиненъ за своето неучастие, и Тѣхни Високи Преосвещенства митрополититѣ св. Охридскитѣ г. Борисъ и св. Скопскитѣ г. Неофитъ. Секретаръ на Архиерейското събрание е Н. Пр. Стобийскитѣ епископъ Борисъ.

Заседанията на Архиерейското събрание сж били предшествувани съ надлежна къмъ Господа Бога молитва, следъ което Негово Високопреосвещенство Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ се е обърналъ къмъ Високопреосвещенитѣ членове на събранието съ кратка приветствена речъ, въ която е изтъкналъ, че времето налага новиятъ проектъ за Екзархийски уставъ да стане вече законъ, понеже срещу Висшата управа на Църквата и изобщо срещу епископата не преставатъ да се сипятъ обвинения въ липса на грижа да се създадатъ по-съвременни законоположения за по-добра уредба, управа и дисциплина въ Църквата; че това се продължава вече много години и на тия неоснователни обвинения трѣбва да се тури край; че на изработения Проектоуставъ трѣбва да се даде една окончателна редакция и да се представи въ Министерството на Външнитѣ работи и на Изповѣданията, за да го внесе въ Народното събрание за озаконяване, следъ което е обявилъ заседанията за открити, като накрай още единъ пжтъ е апелиралъ къмъ Високопреосвещенитѣ Архиереи да изкажатъ своето просвѣтено мнение по Проектоустава, да го обсъдятъ още веднажъ и да му дадатъ една окончателна, съответна за времето и характера на Църквата, редакция, съобразявайки се съ материалното и финансово състояние на Църква и държава.

Архиерейското събрание е натоварило своя председател да поздрави телеграфически Н. В. Царя и г. министъръ-председателя и министра на Външнитѣ работи и на Изповѣданията.

Опровержение. Съобщението на в. „Македония (бр. 2119) и др., че при разглеждане на проекта за Екзархийски уставъ относно председателя на Българската Православна църква имало гласуване, съ резултатъ 6:3; че Н. В. Преосвещенство св. Софийскитѣ митрополитъ г. Стефанъ билъ гласувалъ за патриаршеска форма на управление на нашата Църква; че Н. В. Пр. св. Доростоло-Червенскитѣ митрополитъ г. Михаилъ отстоявалъ нѣкакво си мнение на Високопреосвещения св. Варненско-Преславски митрополитъ г. Симеонъ, не почита на истината и е измислено изцѣло.

Съобщение. Канцеларията на Св. Синодъ съобщава, че Архиерейското събрание, което разглежда на второ четене проекта за Екзархийски уставъ, е реши-

ло председателятъ на Българската църква да носи и заанапредъ титлата Екзархъ, безъ да опредѣли кой ще бжде Екзархъ и кжде ще се намира неговото седалище.

Опровержение. Замолени сме да опровергаемъ категорически, като измислено и тенденциозно, съобщението на нѣкои вестници, че Негово Високопреосвещенство св. Неврокопскитѣ митрополитъ г. Макарий „билъ накаралъ свещеницитѣ отъ своята епархия да протестиратъ противъ отиването на една духовна делегация въ Югославия . . .“ Ако е имало подобни протести, тѣ не сж дѣло на официални лица и мѣста, а сж направени по починъ на свещеницитѣ отъ околийскитѣ свещенически братства въ Неврокопска епархия, които сж свободни да иматъ едно или друго мнение по известенъ въпросъ отъ общественъ характеръ.

Скопскитѣ митрополитъ въ София. На 13 т. м. пристигна въ столицата Негово Високопреосвещенство св. Скопскитѣ митрополитъ г. Неофитъ, управляващъ Одринско-Лозенградската епархия, и постъпи на лѣчение въ болницата на д-во „Червенъ кръстъ“.

Негово Високопреосвещенство св. Сливенскитѣ митрополитъ Иларионъ сърдечно благодари на всички, които лично и писмено сж го поздравили и изказали своитѣ благопожелания по случай имения му день — 3 ноемврий т. г. и имъ молитвува отъ Бога здраве и всичко добро.

Пристигнали игумени. Въ столицата сж пристигнали по служебна работа Тѣхни Високи Преподобия архимандритъ Климентъ, игуменъ на Троянския манастиръ, архимандритъ Климентъ, игуменъ на Бачковския манастиръ, и архимандритъ Флавианъ, игуменъ на Рилския манастиръ.

По едно назначение. По поводъ съобщението на г. С. Власковъ въ в. „Миръ“ (бр. 10,001) дължимъ да съобщимъ, че протодяконъ Методий Цвѣтковъ е билъ назначенъ за началникъ на бюджетно-контролата при Св. Синодъ отъ Министерството на финанситѣ. Следъ ревизионенъ актъ, той е билъ начетенъ съ 458,836 лв. и уволненъ отъ сжщото министерство. И ако сега той е назначенъ за нѣкакъвъ чиновникъ въ Цариградъ, то е назначенъ не отъ Св. Синодъ, а отъ съответното министерство.

Въ връзка съ станалата ревизия Св. Синодъ ще излѣзе съ обстойно изложение.

† **Андрей Ляпчевъ.** На 6 т. м. почина, следъ продължително боледуване, бившиятъ министъръ-председателъ и общественъ деецъ Андрей Ляпчевъ. Опѣлото му се извърши на 8 с. м. въ църквата „Св. София“ отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ, въ съслужение съ Негово Преосвещенство св. Стобийския епископъ Борисъ и многобройно духовенство. На опѣлото присѣтствуваха Негово Величество Царьтъ съ свитата си, г. г. министритѣ, начело съ министъръ-председателя г. Н. Мушановъ, бюротъ на Народното събрание, начело съ г. Ал. Малиновъ, бивши министри, пълномощни министри, общественици, официални лица, войскови и полицейски части и многохиляденъ народъ. Произнесоха речи Високопреосвещени Стефанъ, министъръ-председателя г. Н. Мушановъ, г. Ат. Буровъ, г. проф. Вл. Молловъ и др., които изтъкнаха родолюбивата и безкористна дейность на именития голѣмъ държавникъ.

Богъ да го прости! Вѣчна му память!

Панихида. На 31 октомврий т. г. въ катедралния храмъ „Св. В. М. Димитрий“ въ гр. Ст.-Загора, по случай годишнината отъ смъртъта на приснопаметния *Старо-Загорски митрополитъ Методий Кусевичъ*, е била отслужена заупокойна литургия отъ *Негово Високопреосвещенство*

свещенство св. Ст.-Загорския митрополитъ г. Павелъ, който следъ отпустъ е извършилъ и панихида, въ съслужение съ членоветъ на Епархийския Духовенъ Съветъ и много свещеници.

На другия денъ, 1 ноември, на гроба е била извършена заупокойна молитва.

Годишнината отъ Балканската и свѣтовната войни. На 8 т. м., Димитровденъ, се чествуваха въ цялото Царство 20-годишнината отъ Балканската и 15-годишнината отъ свѣтовната войни.

По тоя случай на площада „Св. Ал. Невски“, въ специаленъ павилионъ, бѣха отслужени панихида за падналитъ по бойнитъ полета български герои и молебень за живитъ български народни ратници, отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ, въ съслужение съ Тѣхни Високи Преподобия Архимандрититъ Кирилъ и Климентъ, игуменъ на Троянския манастиръ и многобройно духовенство.

Присъствуваха Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата, г. г. министритъ, официални лица, около 15,000 инвалиди, емиграцията, родолюбивитъ организации, учащата се младежъ, войскови части и хиляденъ народъ.

Одобрени кандидатури за свещеници. Св. Синодъ е одобрилъ кандидатуритъ на следнитъ кандидати за свещеници:

- 1) Христо Поповъ, кандидатъ за свещеникъ на Борисовската енория, Ямболско.
- 2) Никола Ивановъ, кандидатъ за свещеникъ на Старо-селската енория, Ново-Загорско.
- 3) Симо Ангеловъ, кандидатъ за свещеникъ въ гр. Сливенъ.
- 4) Марко Н. Куюмджиевъ, кандидатъ за свещеникъ на Ковлаклийската енория, Сливенско.
- 5) Крумъ Ив. Тодоровъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Стамболово, Търновско.

II. Въ чужбина.

На 28 и 29 августъ, въ манастира Ковилу, се е състоялъ съборътъ на Православнитъ братства въ Югославия. Присъствуваха сж надъ 5000 ревностни православни християни. Нѣкои братства, напр., Босненското, е пристигнало до Ковилу пѣшъ, съ литийно шествие. Извървѣло е нѣколко стотинъ километра. Тази ревност по Христа е трогнала до сърца всички. На събора сж присъствуваха патриархъ Варнава, еп. Иринеи, еп. Николай. (Изъ „Христанска заједница“, органъ на Съюза на православнитъ братства год. XII, бр. 9, септември, 1933 г.)

Вжтрешна църковна мисия въ Гърция. Въ извънредната сесия на архиерейското събрание въ Гърция е разгледанъ въпросътъ за вжтрешната църковна мисия на Еладската църква. Още презъ 1931 година бѣ решено да се основе една специална църковна организация, която не само да обедини, но и да преустрои духовната и социална дейностъ на Църквата въ предѣлитъ на Гърция. Следъ продължителни проучвания, специално отредената комисия реши, че организацията за вжтрешна мисия трѣбва да бжде подведомствена на Св. Синодъ на Еладската църква, но да има свой собственъ имотъ и своя отдѣлна администрация. Св. Синодъ проучи доклада на комисията, възприе го изцѣло и го изпрати презъ м. декември 1931 година въ Министерството на просвѣтата и на изповѣданията. Последното, обаче, не се съгласи да се учреди подобна църковна организация. Св. Синодъ биде принуденъ да изработи правилникъ за устройството на *институтъ за вжтрешна мисия*. На този институтъ се възлагатъ надежди да оживи църковния животъ и да пази вѣрватитъ отъ зловреднитъ учения на враговетъ на вѣрата и на Църквата.

Църковчо настоятелство при храма „Покровъ Пресв. Богородица“ гр. дупница.

Обявление № 9. Настоятелството известява, че Николаевската енория, състояща се отъ 300 кмци, е вакантна.

За кандидати се приематъ младежи, завършили висше или срдно богословско образование.

Кандидатитъ да си представятъ документитъ до настоятелството и въ двумесеченъ срокъ отъ обявяване на същото въ „Църковенъ вестникъ“ да се явятъ на пѣние, проповѣдь и опознаване.

гр. Дупница, 2. XI. 1933 год.
1—2897—1

Отъ настоятелството.

Явна благодар-

НОСТЪ. Църковното настоятелство на с. Столътъ, Севлиево, отправя своята най-сърдечна благодарностъ къмъ камбанолѣярната фирма Братя Алексиеви, отъ гр. Пловдивъ, ул. V Болнична, за акуратно изработената отъ тѣхъ камбана, отличаваща се съ своя мелодиченъ и далекочутъ гласъ, при много износни условия и съ гарантирана трайностъ.

Председателъ, свещеникъ: П. Поповъ
1—2892—1 Касиеръ: Пжтю Гатевъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 1. Настоятелството при храма „Св. Кирилъ и Методий“ въ с. Мусачево, Ст.-Загорско, обявява, че длъжността енорийски свещеникъ при сжщия храмъ е вакантна.

Търси се кандидатъ съ семинарско образование. Желаящитъ кандидати да се явятъ за опознаване, пѣние и проповѣдь до 30. XI. 1933 год.

1—2883—1

Отъ настоятелството.

ОБЯВЛЕНИЕ. Евтини, трайни и модерни свещенически шапки се работятъ при Архимандритъ Йоакимъ улица „Драганъ Цанковъ“ № 24, Варна.

1—2884—1

УДОСТОВѢРЕНИЕ. Сапар-Банското църковчо настоятелство, Дупнишко, удостоверява, че полученитъ отъ прочутитъ камбанолѣяри Стоянъ Д. Алекзиевъ и С-ие, София, ул. „Хубава Грозданка“ № 4, три камбани по тонове сж изработени чисто, доброкачествено, безъ имитация, съ приятна музика. Пъ ясностъ, мелодичностъ и дълготрайностъ въ тона тѣ сж ненадминаги и единствени въ околията. Препоръчваме ги горещо на нуждаещитъ се въ Царството

Председателъ: Протоиерей Михаловъ
1—2807—1

ОБЯВЛЕНИЕ № 102, с. Стражица, 14 окт. 1933 год. Рада Хр. Чокоева, изъ с. Стражица, Гор.-Орѣховско, е изгубила удостовѣрение № 170, издадено ѝ отъ менъ на 28 ноември 1930 год., че е свободна да встѣпи въ втори бракъ съ Костадинъ Стояновъ Савовъ, изъ с. Сухиндолъ, Трънско, а тогава живущъ въ гр. Пловдивъ, безъ да го е използвала, споредъ твърдението ѝ Ако сжщата, нѣжде изъ Царството, е встѣпила въ втори бракъ съ споменатия Савовъ, моля своевременно да бжда уведоменъ отъ надлежния енорийски свещеникъ, иначе горното удостовѣрение да се счита невалидно.

Енорийски свещеникъ: Рафаилъ Раевъ.
1—2807—2

ОБЯВЛЕНИЕ № 6. Църковното настоятелство въ с. Скрино, Дупнишко, обявява енорията за вакантна. Желаящитъ кандидати да се явятъ въ двумесеченъ срокъ отъ публикуване на същото.

с. Скрино 10 XI 1933 г.

1—2898—1

Отъ настоятелството.